

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – ГАБРОВО

ДИРЕКЦИЯ “ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

ДОКЛАД

ЗА КАЧЕСТВОТО НА ВОДАТА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВИ ЦЕЛИ В МОНИТОРИРАНАТА ОТ РЗИ ГАБРОВО АДМИНИСТРАТИВНА ОБЛАСТ

От 01.01.2019 г. дружествата „ВиК” ООД - Габрово и ВиК „Бяла” ЕООД – Севлиево се сливат в едно дружество, наречено „ВиК” ООД – Габрово.

През календарната 2019 г. мониторингът на питейните води от централните водоизточници, поддържани от новообразуваното дружество „ВиК” ООД се извършва съвместно с РЗИ Габрово по изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, обн. в ДВ, бр.30/2001 г. с установен график.

За централно питейно битово водоснабдяване в Габровска област се използват 313 централни водоизточника, от които 18 са повърхностни. 12 от откритите водоизточници имат изградени пречиствателни съоръжения.

Одобрени са санитарно охранителни зони на 302 централни водоизточници, а за останалите трябва становище на БД „Дунавски район“ Плевен.

Пунктовете, в които е провеждан мониторинг на водите: от водопроводната мрежа са 445 (за водопроводната мрежа на населените места), от ведомствените водоснабдявания – 12 и от местните водоизточници – 52.

Два от централните водоизточници се обеззаразяват с хлор газ, а водите на останалите водоизточници – с други хлорни препарати: натриев хипохлорит и хлорна вар.

За 2016 и 2017 и 2018 година планираните проби са изпълнени. През 2016 година за периодичен мониторинг на централни водоизточници, са взети 112 проби и за постоянен - 502 проби. През 2017 година за периодичен мониторинг са взети 38 проби и за постоянен - 459 проби. За 2018 г. са взети 70 проби за периодичен и 229 проби за постоянен мониторинг.

Пробите за тежки метали, пестициди, трихалометани и ПАВ се изследват в РЗИ В.Търново, за радиологични показатели – в РЗИ Русе и за бромати – в РЗИ Варна.

БД „Дунавски район“ Плевен ежегодно изготвя план-график за съвместен мониторинг на повърхностните води с ангажимент за изследване на химичните показатели, а РЗИ Габрово – за изследване на микробиологичните показатели.

При извършените изследвания на питейни води от централни водоизточници се констатираха следните несъответствия:

I Отклонения по показател „нитрати“:

През 2016 г. в с. Дамяново, община Севлиево са установени нитрати със средна стойност 81,23 мг/л за годината. Проблемът стои от десетки години назад. Той може да се реши със смесване на водите от проблемния водоизточник с качествена вода. Това ще доведе до намаляване нивата на нитратите. Местните водоизточници в селото също представляват алтернатива за питейна вода. След проведените срещи с всички компетентни органи по отношение ползването на торовете е предписано депонирането на оборския тор да се извършва на подходящи места, също и ограничаване ползването на торове в районите на СОЗ на водоизточниците.

През 2017 г. установените нитрати в с. Дамяново са със средна годишна стойност 61,63 мг/л, през 2018 г. - 77,98 мг/л. Последната информация за 2019 г. от мониторинга на ВиК Габрово по показател нитрати е 75,2 мг/л. Наблюденията показват колебливо движение на показателя около посочените стойности в зависимост от промяната на метрологичните условия в района.

Наблюдава се тенденция към запазване нивата на нитратите. Случаите на отклонения в качеството на питейната вода по отношение на нитратите в с. Дамяново биха могли да представляват потенциална опасност за здравето на хората при евентуално значително увеличение на показател „нитрати“.

II Установени са незначителни отклонения в стойностите на водите от централните водоснабдявания по показатели: „цвет“, „мътност“, „мирис“, „общо желязо“ и „манган“; „Ешерихия коли“ и „Колиформи“.

В Габровска област тези показатели най-често са завишени в малките водоснабдителни зони, където няма изградени пречиствателни съоръжения, а дезинфекцията на водата все още се извършва по остарял начин (ръчно с разтвори на хлорна вар и натриев хипохлорит). Понякога в тези зони се констатира стойности на остатъчен хлор над 0,6 мг/л, поради малката консумация и обезлюдяване на малките населени места. В община Трявна липсва ПСПВ. Причина са също и честите аварии на местата, където има амортизирани водоснабдителни мрежи. Отклонения от стойностите се констатира и след проливни дъждове и режими на водоснабдяванията в населените места.

През 2019 г. са извършени 2101 изследвания по държавен здравен контрол на централни водоснабдявания по химични и органолептични

показатели, от които 98,16% отговарят на Наредба №9 (при 98,59% стандартност за 2018 г. и 98,28% за 2017 г. и 98,47% за 2016 г.)

От извършените 1072 изследвания по микробиологични показатели, на Наредба №9 на МЗ отговарят 95,00% (при стандартност 95,10 % за 2018 г.; 95,01 % за 2017 г. и 95,4 % за 2016 г.)

За 2017, 2018 и 2019 г. няма отклонения в питейните води на област Габрово по изследваните показатели: тежки метали, бромати, нитрити, флуориди, цианиди, трихалометани, пестициди и ПАВ.

Мониторингът на питейните води от РЗИ Габрово е изпълнен с изключение на показател „обща алфа-активност“ поради липса на апаратура в РЗИ Русе.

За 2019 г. ВиК дружеството представи протоколи от анализи по микробиологични, химични, радиологични и показатели с индикаторно значение.

За 2019 г. няма зони с неизпълнен мониторинг от ВиК дружествата.

Данни от проведения от „ВиК“ ООД Габрово мониторинг на питейната вода по зони с включена динамика за тригодишен период:

Съгласно мониторинга по Наредба 9/2001 за 2017 г. стандартните проби по органолептични показатели са 94,90 %; стандартните проби по физикохимични показатели са 99,15 %; стандартните проби по микробиологични показатели са 98,02 % и стандартните проби по радиологични показатели са 99,27 %.

Съгласно мониторинга по Наредба 9/2001 за 2018 г. стандартните проби по органолептични показатели са 96,61 %; стандартните проби по физикохимични показатели са 99,10 %; стандартните проби по микробиологични показатели са 97,26 % и стандартните проби по радиологични показатели са 96,4 %.

Съгласно мониторинга по Наредба 9/2001 за 2019 г. стандартните проби по органолептични, физикохимични и микробиологични показатели са представени в таблицата:

Табл.

Район	индикаторни			химични			микробиологични			общо		
	Изр. пр.		Станд.	Изр. пр.		Станд.	Изр. пр.		Станд.	Изр. пр.		Станд.
	бр.	бр.	%	бр.	бр.	%	бр.	бр.	%	бр.	бр.	%
Габрово ГВЗ	59	59	100	30	30	100	59	59	100	148	148	100
МВЗ	156	151	96,79	77	77	100	156	154	98,72	389	382	98,20
Севлиево ГВЗ	18	17	94,44	18	18	100	18	18	100	54	53	98,15
МВЗ	20	13	65,00	20	19	95	20	20	100	60	52	86,67

Дряново ГВЗ	14	14	100	6	6	100	14	14	100	34	34	100
МВЗ	19	17	89,47	7	7	100	19	17	89,47	45	41	91,11
Трявна ГВЗ	7	7	100	2	2	100	7	7	100	16	16	100
МВЗ	29	27	93,10	11	11	100	29	28	96,55	69	66	95,65
ГВЗ-общо	98	97	98,98	56	56	100	98	98	100	252	251	99,60
МВЗ-общо	224	208	92,86	115	114	99,13	224	219	97,77	563	541	96,09
Общо	322	305	94,72	171	170	99,42	322	317	98,45	815	792	97,18

За 2019г. стандартните проби по радиологични показатели са 100 %, т.е. няма отклонения по Наредба 9/2001.

През 2018 г. в регион Габрово се наблюдава превишаване на нормативно определената стойност по показател обща алфа активност в 5 населени места: с. Дивеци/ общ. Габрово-0,102 Вq/l, с. Агато̀во/ общ. Севлиево-0,122 Вq/l, с. Валевци/ общ. Севлиево-0,110 Вq/l, с. Столът/ общ. Севлиево-0,116 Вq/l и с. Бери́ево/ общ. Севлиево-0,109 Вq/l. В началото на 2019 г. представените от ВиК протоколи с анализите и съответно протоколите за пробонабиранията - за радиологичните изследвания, са изпратени от РЗИ Габрово в РЗИ Русе. През месец март 2019 г. вече се позоваваме на становището на РЗИ Русе за тези населени места, а именно че общата α активност се дължи предимно на естествен уран, възможното присъствие на други алфа нуклиди е незначително и няма предпоставка за евентуален риск за човешкото здраве.

Относно подобряване качествата на питейните води:

„ВиК” ООД Габрово поддържа непрекъснатата връзка с отговорниците по райони, а два пъти годишно със заповед на управителя, се извършва саниране на водоизточниците. Със започването на календарната година управителят на „ВиК” ООД Габрово издава Заповед във връзка с почистване и саниране на резервоари, събирателни шахти, шахтови кладенци и каптажи. В РЗИ Габрово се представят протоколи от извършените дейности по почистване, саниране и дезинфекция на водоснабдителните съоръжения. При отклонения пробите се повтарят и се уведомяват отговорните лица, поддържащи зоните.

Всяка седмица лабораториите към ПСПВ-Габрово и ПСПВ-Севлиево извършват анализи за наблюдение на технологичните процеси на станциите. Лабораторните изпитвания за целите на мониторинга на питейните води в пречиствателните станции и по водопроводните мрежи в населените места на област Габрово, се извършва от ЛИК към „ВиК” ООД Габрово, акредитиран по БДС EN ISO 17025.

След извършване на анализите, предвидени по собствения мониторинг на питейните води на ВиК дружеството, РЗИ Габрово получава протоколите и ги проследява за евентуални отклонения.

През 2017 г. от РЗИ Габрово са издадени 25 предписания до двете тогава съществуващи ВиК дружества, т.е. Габрово и Севлиево. Извършени са 38 контролни проверки. Не са установени неизпълнени предписания.

През 2018 г. от РЗИ Габрово са издадени 12 предписания на централни и централни ведомствени водоснабдявания по повод установени отклонения на микробиологични показатели, мътност, мирис, остатъчен хлор, също и за обезопасяване на СОЗ на каптажи. Извършени са 23 контролни проверки. При контролните проби не са установени отклонения в рамките на един месец. В началото на 2018 г., месец януари към двете ВиК дружества са издадени предписания с постоянен срок за изпълнение мониторинга на питейните води в пълен обем и обхват. С дружествата са провеждани работни срещи през годината по повод настъпилите промени и допълнения в Наредба 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, ДВ, бр.30/2001г.

За 2019 г. са издадени 7 предписания на централни и централни ведомствени водоснабдявания за провеждане на задължителни хигиенни и протиепидемични мерки, отнасящи се до почистване и дезинфекция на водопроводните мрежи на водоизточниците с констатирани отклонения по микробиологични, химични и органолептични показатели на Наредба 9/2001 год. Извършени са контролни изследвания. Установено е, че предписанията от РЗИ мерки са изпълнени.

От РЗИ Габрово периодично, през изминалите години, са изготвяни информации за състоянието на питейните води от централните, централните ведомствени и местните водоизточници на територията на Област Габрово.

Чрез електронната страница РЗИ Габрово ежеседмично информира обществеността по отношение на проведените анализи на питейните води от пунктовете в мониторираните зони на водоснабдяване. Два пъти месечно, в сайта на инспекцията се публикуват информации за установените несъответствия и предприетите мерки.

Всеки месец РЗИ Габрово изпраща обобщена информация в МЗ за състоянието на питейната вода в Област Габрово.

Предприеманите действия от РЗИ Габрово са ефективни. Споменатите минимални отклонения по някои химични, органолептични и микробиологични показатели са нетрайни.

Питейните води от централните водоснабдявания, които ползва населението на Област Габрово по изследваните показатели отговарят на посочените норми в приложенията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, обн. в ДВ, бр.30/2001г.

Не се допуска пряко или косвено влошаване на съществуващото качество на питейните води в Областта.

ВиК дружеството ползва средства за дезинфекция на водата, разрешени от Министерство на здравеопазването.

За 2017 г. 99,02 % от извършените по държавен здравен контрол химични и органолептични показатели, съответстват на изискванията на СТНПСЕСВНМПШВ, обн. в ДВ бр. 41/ 1970 г.; 72,43 % от извършените изследвания по микробиологични показатели съответстват на изискванията на СТНПСЕСВНМПШВ.

За 2018 г. 99,33 % от извършените по държавен здравен контрол химични и органолептични показатели, съответстват на изискванията на СТНПСЕСВНМПШВ, обн. в ДВ бр. 41/ 1970 г.; 83,69 % от извършените изследвания по микробиологични показатели съответстват на изискванията на СТНПСЕСВНМПШВ.

През 2019 г. са регистрирани 10 нови местни водоизточника. След констатирани несъответствия в изследваните показатели, на кметовете (които ги стопанисват), са дадени препоръки за основно почистване и дезинфекция на каптажите. Издадени са 2 предписания за почистване каптажи на местни водоизточници в община Габрово и в община Трявна.

За 2019 г. 99,04 % от извършените по държавен здравен контрол химични и органолептични показатели, съответстват на изискванията на СТНПСЕСВНМПШВ, обн. в ДВ бр. 41/ 1970 г.; 82,29 % от извършените изследвания по микробиологични показатели съответстват на изискванията на СТНПСЕСВНМПШВ.

Проблемът при местните водоизточници в общините е, че каптажите на част от тях не са известни, а до други – достъпът е невъзможен. Поставени са табели с надпис „Водата не е годна за пиене“.